

Bezielde zorg

“Het bijzonder doel van de Zusters dezer Congregatie is het bezoeken en verplegen van hulpbehoevende zieken. Groot en edel is dit doel.”

Uit de constituties van de Franciscanessen van de H. Elisabeth (1927).

Bij beleidsmakers en managers van ziekenhuizen staat efficiëntie hoog genoteerd. Zakelijkheid dreigt de overhand te krijgen ten koste van aandacht voor de persoon van de zieke mens. Uit bezorgdheid hierover bezocht een delegatie van Nederlandse vrouwelijke religieuzen in oktober 2005 de staatssecretaris voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport in Den Haag. De religieuzen vinden dat hun erfenis op dit terrein niet goed wordt beheerd. In het verleden stond in de ziekenhuizen waar de verpleging in handen was van vrouwelijke religieuzen en diaconessen de menslievende zorg bovenaan. Caritas was de kern van hun bezieling. In de huidige tijd wordt opnieuw de zin in de zorg aan de orde gesteld. Daardoor komt er ook weer belangstelling voor de manier waarop religieuze vrouwen hun zorgende taak begrepen.

Met het vertrek van zusters en diaconessen uit de ziekenhuizen lijkt ook de herinnering aan hun inzet en bezieling te zijn vervaagd. In de geschiedschrijving over het ziekenhuiswezen wordt vooral aandacht gegeven aan de geschiedenis van afzonderlijke ziekenhuizen, van bestuurlijke perikelen en van de medische ontwikkelingen. Tijdens dit Echo-colloquium zal daarentegen juist het werk en de bezieling van de verplegende zusters en diaconessen in de 19de en 20ste eeuw centraal staan.

Cora van der Kooij gaat in op het vraagstuk van ‘zingevende zorg’. De wijze waarop de bezieling van religieuze vrouwen doorwerkte in de verpleging, de opleiding en de organisatie van hun ziekenhuizen komt aan de orde in de lezingen van Mart van Lieburg voor Nederland en van Jan De Maeyer voor België. Zr. Maria Mediatrix van Schagen en zr. Marie Thérèse Van Meerbergen zullen vertellen over hun inspiratie en hun persoonlijke ervaringen in de wereld van de verpleging. De dag wordt besloten met discussie.

Programma

- 14.00 u Woord van welkom door de dagvoorzitter, dr. Vefie Poels, namens Stichting Echo
- 14.05 u Cora van der Kooij: ‘Zusterszorg of Zorgcentrum: de actualiteit van de negentiende eeuw’
Dr. C. van der Kooij is verpleegkundige en historicus. Zij is directeur Inhoud en Ontwikkeling van IMOZ, het Instituut voor Zingevende Zorg, te Apeldoorn.
- 14.25 u Mart van Lieburg: ‘De zichtbaarheid van religieuze toewijding en motivatie in de geschiedenis van de ziekenverpleging in Nederland’
Prof. dr. M. van Lieburg is hoogleraar medische geschiedenis aan het Erasmus Medisch Centrum Rotterdam en het Universitair Medisch Centrum Groningen.
- 14.55 u Zr. Maria Mediatrix van Schagen: ervaringen
Zuster Maria Mediatrix is lid van de Franciscanessen van de H. Elisabeth en is nauw betrokken geweest bij de opleiding van verpleegsters in ziekenhuizen waar vrouwelijke religieuzen werkten.
- 15.10 u Gelegenheid tot het stellen van vragen
- 15.20 u Pauze
- 15.45 u Jan De Maeyer: ‘Vrouwelijke religieuzen in de openbare en private gezondheidszorg in het België van de 19de en 20e eeuw: tussen traditie en moderniteit’
Prof. dr. J. De Maeyer is historicus, hoogleraar aan de K.U. Leuven en directeur van het KADOC, Documentatie- en Onderzoekscentrum voor Religie, Cultuur en Samenleving in Leuven.
- 16.15 u Zr. Marie Thérèse Van Meerbergen: ervaringen
Zuster Marie Thérèse Van Meerbergen is lid van de Gasthuiszusters Augustinessen van Lier. Zij was betrokken bij het beleid van het ziekenhuis van de congregatie en van de Hogeschool voor verpleegkunde en docent in het verpleegkundig onderwijs.
- 16.30 u Discussie onder leiding van de dagvoorzitter
- 17.00 u Sluiting

Aansluitend is er tot 18.00 uur gelegenheid om onder het genot van een drankje in informele sfeer van gedachten te wisselen.

Ondergetekende,

naam en voorletter(s): .....

adres: .....

postcode en woonplaats: .....

telefoon: ..... email: .....

meldt zich aan voor het Echo-colloquium ‘Bezielde zorg’ op 8 december 2006 en heeft het deelnamebedrag van €15 overgemaakt op giro 464 41 49 t.n.v. Stichting Echo, Dotterlaan 15, 6832 BD Arnhem o.v.v. ‘colloquium’.
Bij teveel inschrijvingen is het moment van aanmelding beslissend. Degenen die hierdoor niet kunnen deelnemen worden tijdig op de hoogte gesteld.

Datum:

Handtekening: